

Jaarverslag 2020 van de Zoogdierwerkgroep

Algemeen

Dit, in alle opzichten, bijzondere jaar begonnen we op 15 januari met het bijwonen van de feestelijke ingebruikname van het ecoduct Koekendaal over de A18 (zie dit [filmpje](#)). Dit was op uitnodiging van de gemeente Doetinchem en een 6-tal leden nam deel aan het gebeuren met bijbehorende excursie. Tevens leidde dit tot een 5 jaar durende monitoringsopdracht (i.o.v. Rijkswaterstaat, BAM en gemeente) van het ecoduct. Na tekening van een contract (half augustus) en het in ontvangst nemen van de ter beschikking gestelde onderzoeksmaterialen (die we - na goed gevolg - over 5 jaar mogen houden) hebben we er als werkgroep dus een flinke klus en een nieuwe uitdaging bij gekregen! We zullen jaarlijks verslag uit moeten brengen van onze bevindingen aan bovengenoemde instanties, waarbij behalve zoogdieren ook andere aandachtsoorten zullen worden meegenomen (reptielen, amfibieën, vlinders en sprinkhanen).

Ondanks de vele beperkingen zijn we als werkgroep dit jaar toch nog behoorlijk actief geweest. Een voordeel hierbij was dat onze activiteiten zich goed lenen om in kleinere groepjes/tweetallen op pad te gaan.

Leden, vergaderingen en activiteiten

Onze werkgroep bestaat momenteel uit 19 leden. Een trouw lid van het eerste uur mocht dit jaar, in aanwezigheid van een - door corona - beperkt aantal aanwezigen, een lintje in ontvangst nemen (zie [link](#)). Een lid mocht zich presenteren in een (nieuwe) rubriek op de IVN-site (zie [link](#)).

Onze vergadering in maart was de eerste activiteit die kwam te vervallen i.v.m. de coronamaatregelen. Verdere afspraken werden via de mail afgehandeld. Omdat er taken verdeeld moesten worden i.v.m. het monitoren van het nieuwe ecoduct, werd er in september een werkgroepvergadering gehouden, met in achtneming van de toen geldende coronaregels in De Ruimte te Halle. Daar waren 17 leden bij aanwezig. Een week van tevoren hebben we met 11 leden het onderzoeksterrein verkend. Daarna zijn vanaf oktober de wildcamera's geplaatst. Helaas is er inmiddels al een struikrovercamera ontvreemd. Gebleken is dat er nog veel mensen, vaak met (loslopende) honden, het ecoduct illegaal gebruiken als recreatiegebied.

Corona gooide ook roet in het eten voor wat betreft ons jaarlijkse werkgroepuitje. En we wilden er nog wel iets speciaals van maken i.v.m. ons 20-jarig bestaan! Maar wat in het vat zit verzuurt niet, zullen we maar zeggen, en daarom hopen we in 2021 wel weer iets leuks/speciaals te kunnen doen met alle leden.

Publieksexkursie

Dit jaar stond er een vleermuisexcursie voor publiek in Wehl op de agenda, gepubliceerd in het IVN-jaarprogramma (op de website en Facebook) en op de site van [Nacht van de Vleermuis](#). Vanwege de strengere regels omtrent excursies moest men zich van tevoren aanmelden via de website en hadden we het aantal deelnemers beperkt gehouden. De excursie was daardoor al vrij vlot volgeboekt. >>>

Het voorwandelen/route bepalen heeft nog doorgang kunnen vinden maar de excursie helaas niet, omdat er onweer met regen was losgebarsten op de betreffende avond. In allerijl werden de deelnemers hiervan op de hoogte gebracht. Sommige, die van ver moesten komen, waren helaas al onderweg...

Projecten

- Braakballen pluizen; bij een werkgroeplid thuis werd op 1 avond in januari braakballen van kerkuilen geplozen. Alle resultaten zijn doorgegeven aan de landelijke [Zoogdiervereniging](#) (ZV), die daarmee gegevens voor de verspreiding van muizen krijgt. Dit is belangrijk voor de bescherming van deze zoogdiergroep.
- Ottermonitoring; 6 leden controleren jaarlijks (voor [CaLutra](#)) in de winterperiode een traject in het stroomgebied van de Oude IJssel, op zoek naar uitwerpselen (spraints) en andere sporen van mogelijk aanwezige otters in dit gebied. In 2019 werd er op 1 locatie een spraint gevonden en in 2020 waren er meerdere locaties met ottersporen. In [De Composiet 1](#) (blz. 6) van dit voorjaar is een verslag opgenomen van enkele van deze zoektochten.
- Eekhoornnesttelling Koekendaal; na twee jaren over te hebben geslagen, togen 7 deelnemers in februari vol goede moed het bos in om te kijken of er nog eekhoornnesten te vinden waren. Gelukkig bleek er een lichte toename te zijn in vergelijking tot 2017 (zie het verslag in [De Composiet 2](#), blz. 11), dus reden genoeg om volgend jaar weer te tellen.
- Dit jaar hebben we 2 bosgebieden geïnventariseerd: het Hekenbroek (NM) en (een deel van) het Idinkbos/Nibbelinkbos (gemeente Oude IJsselstreek). Door corona zijn beide gebieden maar enkele keren bezocht (zie o.a. dit [verslag](#)). Gelukkig leverden de geplaatste wildcamera's nog mooie waarnemingen op, zodat er toch nog een redelijk eindrapport gepresenteerd kon worden aan de betreffende terreinbeheerders. Deze verslagen (in PDF) zijn ook terug te vinden op onze [webpagina](#).

- Vleermuiskolonietelling aan de Zandstraat; dit jaar vond de telling, door weersomstandigheden (te koud, winderig), een week later in juni plaats dan gewoonlijk en met in achtname van de 1,5 m afstand natuurlijk. De 12 deelnemers telden in totaal 155 (2018: 27, 2019: 59) dwergjes en 0 (2018: 5, 2019: 8) laatvliegers, die uit de spleten van spouwmuren uit de huizen in deze straat vlogen. Zie ook het verslag in [De Composiet 3](#), blz. 8.
- Kerkzoldertelling vleermuizen; in o.a. Hoog-Keppel, Drempt, Wichmond, Vierakker en Terborg worden (in de zomer) kerkzolders (in 2-tallen) bezocht om de daar aanwezige rustende vleermuizen

te tellen. Het gaat hierbij voornamelijk om soorten als dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoor. Vanwege diverse omstandigheden is er door weinig leden geteld dit jaar. Daar waar wel geteld is vielen de aantallen niet tegen.

- Ons jaarlijkse 'muizenvangweekend', nu in het Hekenbroek, kwam - door de aangescherpte coronamaatregelen en omdat NM daarom geen keet wilde plaatsen - op het laatste moment te vervallen.
- Ook het braakballen pluizen op 9 december kwam hierdoor te vervallen.

Overige activiteiten

- ❖ In juli namen 3 leden een kijkje in een pas opgeleverd vleermuizenverblijf op 't Knapperslag te Doetinchem (zie [verslag](#) op de website).
- ❖ Een 4-tal leden heeft zich als vrijwilliger ter beschikking gesteld van het wildcamera-project in Doetinchem, waarbij de aanwezigheid van zoogdieren in de bebouwde kom wordt onderzocht (zie [link](#)). Zij helpen de deelnemers aan dit project met het plaatsen van de camera's en het uitlezen van de resultaten.
- ❖ Half augustus hebben 10 leden deelgenomen aan een ingelaste bever(sporen)excursie in Toldijk.
- ❖ Er zijn dit jaar tenminste 28 vleermuisklachten (sommige telefonisch) afgehandeld en zeker 13 vleermuizen opgevangen. Daarvan heeft een 3-tal overleefd. De meesten leken slachtoffers van katten te zijn. Er werd zelfs een klacht telefonisch vanuit Amsterdam(!) afgehandeld. De dode vleermuizen (en nog enkele andere ingevroren dieren) zijn naar Leiden (Naturalis) gegaan of naar diverse Europese onderzoeken (opgehaald door Peter Lina).
- ❖ Verder hebben er ook leden zelf wildcamera- en struikrover-waarnemingen gedaan, veelal in eigen tuin. Deze camera's werden dan (via een intekenschema) opgehaald bij Henriette en na een paar weken weer geretourneerd.

Jeltje Berendsen
(Coördinator Zoogdierwerkgroep IVN De Oude IJsselstreek)